

Rolnummer : 63
Arrest nr. 59 van 9 juni 1988

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Charleroi (8ste correctionele kamer), bij vonnis van 23 september 1987 in zake van het Openbaar Ministerie tegen Giordano GHIDINELLI.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters E. GUTT en J. DELVA,
en de rechters D. ANDRE, J. WATHELET, J. SAROT, F. DEBAEDTS en
K. BLANCKAERT bijgestaan door de griffier H. VAN DER ZWALMEN,
onder voorzitterschap van voorzitter E. GUTT,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. ONDERWERP

Bij vonnis van 23 september 1987 heeft de rechtbank van eerste aanleg te Charleroi (8e kamer, zitting houdende in strafzaken) aan het Hof de volgende prejudiciële vraag gesteld :

"Bestaat er een conflict tussen artikel 1 van het decreet van de Waalse Gewestraad van 18 juli 1985, hetwelk in de jachtwet van 28 februari 1882 een artikel 37 invoegt, en artikel 28 van genoemde wet ?"

Bij beschikking tot ingereedheidverklaring van onderhavige zaak van 17 maart 1988, heeft het Hof de vraag geherformuleerd als volgt :

"Schenkt artikel 1 van het decreet van 18 juli 1985 van het Waalse Gewest "modifiant pour la Région wallonne la loi sur la chasse du 28 février 1882" (tot wijziging voor het Waalse Gewest van de jachtwet van 28 februari 1882) de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de respectieve bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten ?"

II. DE FEITEN EN DE VOORAFGAANDE RECHTSPLEGING

Volgens de verwijzingsbeslissing is aan Giordano GHIDINELLI ten laste gelegd artikel 14 van de jachtwet van 28 februari 1882 te hebben geschonden en "aangetroffen te zijn terwijl hij zonder wettige reden een jachtgeweer Benelli nr. 218618, dat als een jacht- of sportwapen bekend staat, bij zich had."

Op 23 september 1987 sprak de correctionele rechtbank de verwijzingsbeslissing uit. Zij constateerde dat in de wet van 28 februari 1882, zoals van toepassing in het Waalse Gewest, twee bepalingen voorkomen met betrekking tot de verjaring van vorderingen betreffende misdrijven waarin deze wet voorziet : de eerste, artikel 28, bepaalt de verjaringstermijn op drie maanden; de tweede, artikel 37, ingevoegd door het decreet van 18 juli 1985 van het Waalse Gewest, brengt die

termijn op één jaar.

De rechtbank, oordelend dat artikel 28 van de jachtwet niet is opgeheven, constateerde het bestaan van een conflict tussen de artikelen 28 en 37 van die wet en stelde bijgevolg de voormelde prejudiciële vraag.

III. DE RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

De prejudiciële vraag is bij het Hof aanhangig gemaakt door verzending van een expeditie van voormelde verwijzingsbeslissing die op 21 oktober 1987 ter griffie is ontvangen.

Bij beschikking van dezelfde datum heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de wet van 28 juni 1983 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof.

Het bij artikel 58 van de organieke wet van 28 juni 1983 voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 31 oktober 1987.

Met toepassing van de artikelen 60 en 113 van voormelde organieke wet zijn de kennisgevingen van de verwijzingsbeslissing verricht bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 3 november 1987 en aan de geadresseerden bezorgd op 4 november 1987.

De Waalse Gewestexecutieve heeft een memorie ingediend op 3 december 1987.

Met toepassing van artikel 1 van de richtlijn van het Hof van 15 december 1987 (B.S. 29 december 1987) is van deze memorie kennis gegeven aan de personen en overheden vermeld in artikel 69 van de organieke wet van 28 juni 1983 bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 6 januari 1988 en aan de geadresseerden bezorgd op 7 en 12 januari 1988.

Bij beschikking van 15 maart 1988 van de voorzitter in functie is rechter J. WATHELET aangewezen als lid van de zetel ter vervanging van rechter I. PETRY, die verhinderd was te zetelen.

Bij beschikking van 17 maart 1988 heeft het Hof de prejudiciële vraag opnieuw geformuleerd zoals hoger (sub 1) vermeld, en de datum van de terechtzitting vastgesteld op 21 april 1988.

Van die beschikking is aan de partijen kennis gegeven, en zij zijn evenals de advocaat van de Waalse Gewestexecutieve in kennis gesteld van de datum van de terechtzitting bij aangetekende brieven van 18 maart 1988 en aan de geadresseerden bezorgd op 21 en 22 maart 1988.

Bij beschikking van 24 maart 1988 heeft het Hof de termijn waarin het arrest dient te worden gewezen tot 21 oktober 1988 verlengd.

Ter terechtzitting van 21 april 1988 :

- is verschenen :

Mr. F. HAUMONT, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Waalse Gewestexecutieve, Kunstlaan 13-14, te 1040 Brussel;

- hebben de rechters J. SAROT en K. BLANCKAERT verslag uitgebracht
- is voormelde advocaat gehoord
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

IV. IN RECHTE

A.1. In haar memorie wijst de Waalse Gewestexecutieve er op dat het Hof van Beroep te Luik bij arrest van 11 juni 1987 een prejudiciële vraag heeft gesteld met hetzelfde voorwerp, zaak die ingeschreven is onder nummer 64 van de rol van het Hof. Hoewel de termen van beide vragen verschillen hebben zij betrekking op dezelfde decreets- en wetsbepalingen en is er volgens de Executieve samenhang die aanleiding moet geven tot samenvoeging van beide zaken overeenkomstig artikel 83 van de organieke wet van 28 juni 1983.

A.2. Vervolgens wijst de Waalse Gewestexecutieve er op dat de toenemende overbelasting van het gerechtelijk systeem, de daarmee samenhangende vertraging in de behandeling van de meeste zaken en de korte verjaringstermijnen in jachtzaken er al te vaak toe hebben geleid dat er een feitelijke straffeloosheid van de veldstropers is ontstaan. Dat heeft de Waalse Gewestexecutieve ertoe gebracht rekeninghoudend met artikel 6, § 1, III, 5° van de bijzondere wet, dat de jacht regionaliseert, om een ontwerp van decreet neer te leggen tot wijziging van de verjaringstermijnen van de strafvordering wegens inbreuken op de jachtwet van 1882. Dit ontwerp is uitgemond in het decreet van 18 juli 1985. Artikel 1 daarvan voegt een artikel 37 in de jachtwet in dat de verjaringstermijn van de strafvordering op 1 jaar brengt.

A.3. De Waalse Gewestexecutieve onderzoekt de vraag of het Waalse Gewest bevoegd was deze decreetsbepaling aan te nemen. Overeenkomstig artikel 6, § 1, III, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is het Gewest bevoegd voor de jacht, met uitzondering van de vervaardiging van, de handel in en het bezit van jachtwapens en voor de vogelvangst. De Executieve verwijst naar artikel II van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. De bepaling van een verjaringstermijn is per definitie het onvermijdelijk gevolg van een straf : hij is er zelfs één van de bestanddelen van. Zodoende is het Waalse Gewest binnen het kader van de bevoegdheden gebleven die hem door de artikelen 6, § 1, III, 5°, en II van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn toegekend. De Executieve verwijst naar het advies van de Raad van State van 21 november 1984 en naar het arrest van het Hof van 3 december 1987, om te besluiten dat het Waalse Gewest wel degelijk bevoegd was om de duur van de verjaringstermijn van de strafvordering wegens een overtreding van de jachtbepalingen te wijzigen, voor zover het gaat om een overtreding die op het grondgebied van het Waalse Gewest is begaan. Dat is de juiste geografische draagwijdte die het Waalse Gewest aan het decreet van 18 juli 1985 heeft gegeven door het nieuwe artikel 37 in te voegen dat volgt op de nieuwe artikelen 33 tot 36, ingevoegd door het decreet van het Waalse Gewest van 19 juli 1985 tot wijziging voor het Waalse Gewest van sommige bepalingen van de wet van 28 februari 1882 op de jacht. Die artikelen worden immers voorafgegaan door de titel "Bepalingen eigen aan het Waalse Gewest". De bevoegdheid van het Waalse Gewest om het aangevochten decreet van 18 juli 1985 aan te nemen, was op die manier zowel *ratione materiae* als *ratione loci* gegrond.

Ten aanzien van de normatieve bepalingen in het geding

B.1. Zowel krachtens de artikelen 28, 22 en 23 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, als krachtens de artikelen 25, eerste lid en 21, eerste lid, van die wet, gewijzigd door de wet van 30 mei 1961, zijn de bepalingen met betrekking tot de verjaring van de strafvordering, die de verjaringstermijn respectievelijk op drie jaar of op zes maanden stellen voor misdrijven die een wanbedrijf of een overtreding uitmaken, toepasselijk op de verjaring van de strafvordering betreffende de misdrijven door bijzondere wetten omschreven voor zover die wetten niet anders bepalen.

Artikel 28 van de jachtwet van 28 februari 1882 heeft in een dergelijke afwijking voorzien door te bepalen dat "elke rechtsvordering wegens één van de misdrijven bij deze wet omschreven, verjaart door verloop van drie maanden, te rekenen van de dag waarop het misdrijf gepleegd is". Het decreet van het Waalse Gewest van 18 juli 1985 heeft eveneens in een afwijking voorzien door in de wet van 28 februari 1882, onder het opschrift "Bepalingen eigen aan het Waalse Gewest", een artikel 37 in te voegen luidend als volgt: "Elke vordering betreffende één van de bij de wet bepaalde overtredingen vervalt na verloop van één jaar, te rekenen van de dag waarop de overtreding is gepleegd";

Zoals de verwijzende rechter heeft geconstateerd, bevat de jachtwet derhalve twee bepalingen die voor de door die wet omschreven misdrijven verschillende termijnen voorschrijven met betrekking tot de verjaring van de strafvordering.

Ten aanzien van de prejudiciële vraag

B.2.1. Artikel 107quater, tweede lid, van de Grondwet bepaalt dat de wet, aangenomen met de bijzondere meerderheden die in het derde lid zijn vastgesteld, aan de Gewestraden de bevoegdheid toewijst om de aangelegenheden te regelen die zij aangeeft, en dit binnen de omschrijving en op de wijze die zij bepaalt.

Ter uitvoering van die bepaling heeft artikel 6, § 1, III, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, aan de Gewesten de bevoegdheid toegewezen om de aangelegenheid van de jacht te regelen, met uitzondering van de vervaardiging van, de handel in, en het bezit van jachtwapens.

Krachtens artikel II van de bijzondere wet, omvat de bevoegdheid van de Gewestelijke decreetgever het strafbaar stellen van de inbreuken op de door hem uitgevaardigde bepalingen.

De bijzondere wet heeft aldus aan de decreetgever een strafrechtelijke bevoegdheid toegekend die, in wezen, niet kan worden uitgeoefend dan met inachtneming van de verstoring van de sociale orde. Door de niet-naleving van een bepaling, die hij aanneemt, strafbaar te stellen, constateert de wetgever dat die niet-nakoming de openbare orde verstoort.

B.2.2. Doordat hij aldus, krachtens en binnen de perken van artikel II van de bijzondere wet, een verstoring van de openbare orde strafbaar kan stellen, wordt de decreetgever ertoe gebracht de duur van de periode te beoordelen en te bepalen, tijdens welke zulk een verstoring dient te worden beteugeld, en bijgevolg ook het tijdstip vanaf hetwelk de vervolging van het misdrijf niet langer is verantwoord. Immers, de bevoegdheid om een verstoring van de sociale orde strafbaar te stellen impliceert uit zichzelf de bevoegdheid om de duur te bepalen tijdens welke de aantasting van de

openbare orde het op gang brengen van de openbare vordering verantwoordt.

Door de verjaringstermijn van de strafvordering, die betrekking heeft op een misdrijf dat hij invoert, te regelen, bepaalt de decreetgever, op grond van de machtiging geregeld door artikel II van de bijzondere wet, een aspect van de "gevallen die de wet bepaalt" in de zin van artikel 7 van de Grondwet, waarin strafvervolgingen kunnen worden ingesteld. Zodoende regelt de decreetgever niet de vorm van de vervolgingen in de zin van diezelfde bepaling, evenmin als hij wetgevend optreedt met betrekking tot de straffen die gesteld zijn op de misdrijven waarvan hij de beteugeling beoogt.

Het decreet heeft aldus voor het Waalse Gewest de bepalingen van artikel 28 van de jachtwet van 28 februari 1882 impliciet opgeheven, behalve in de mate die is aangegeven in het tweede lid van het nieuwe artikel 37.

Uit de voorafgaande overwegingen volgt dat de decreetgever zijn bevoegdheid met heeft overschreden door voor het Waalse Gewest te bepalen dat de misdrijven tegen de jachtwet verjaard zijn door verloop van een termijn van één jaar.

Artikel 1 van het decreet van 18 juli 1995 houdt bijgevolg geen schending in van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

OM DIE REDENEN,

HET HOF,

zegt voor recht dat artikel 1 van het decreet van het Waalse Gewest van 18 juli 1985 "modifiant, pour la Région wallonne, la loi du 28 février 1882 sur la chasse" (tot wijziging voor het Waalse Gewest van de jachtwet van 28 februari 1882) (Belgisch Staatsblad van 10 oktober 1985) geen schending inhoudt van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Aldus uitgesproken in het Frans en in het Nederlands, conform artikel 55 van de organieke wet van 28 juni 1983, ter openbare terechtzitting van 9 juni 1988.

De griffier,

De voorzitter,

H. VAN DER ZWALMEN

E. GUTT